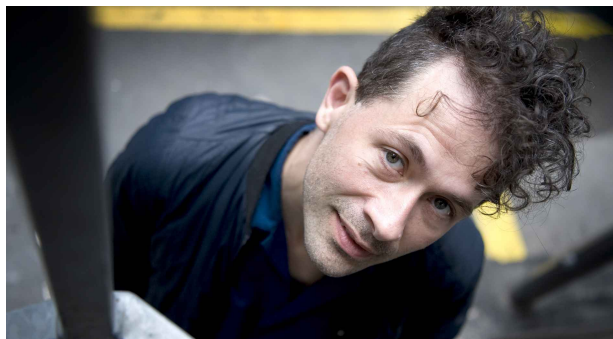

Interview

Lydkunstneren Jacob Kirkegaard kender de dødes lyde

Når kroppen dør, er den stadig fuld af lyde, og lyde er liv, mener lydkunstneren Jacob Kirkegaard. – Foto: Leif Tuxen

24. maj 2019, kl. 0:00
Af Daniel Øhrstrøm

Lydkunstneren Jacob Kirkegaard har optaget lyd fra et lighus, en obduktion, kroppens kremering og forrådnelsen af lig. Han er aktuel på weekendens Bloom Festival i København

Shakespeare tog fejl, da han skrev, at ”resten er tavshed”. For døden har sine egne lyde, hvis man bare har det rigtige optageudstyr. Og nu har lydkunstneren Jacob Kirkegaard med sine specielle supermikrofoner brugt realllyde fra henholdsvis et lighus, en obduktion, fra kroppens kremering og forrådnelsen af lig på en ”body farm” i Texas i USA til at lave værket ”Opus Mors”, der udkommer på fire vinylplader senere på året, men allerede i weekenden bliver præsenteret på natur- og vidensfestivalen Bloom Festival i København.

Tidligere har han blandt andet optaget indlandsisen smelte med små mikrofoner helt nede i parmaisen. Det klimakunstværk blev købt af Louisiana, der har ladet museumsgæsterne lytte til klimaforandringer over flere omgange, mens han også har udstillet på Sydney Biennalen med lyde fra begge sider af sikkerhedsmuren mellem Israel og Palæstina for at lave en næroptagelse af den konflikt. Men nu gælder det den uundgåelige konflikt og det sidste store tabu – døden.

”Jeg har prøvet at nærme mig dødens lyde uden at blande mig selv og mine egne følelser ind i det, så jeg har kun været iagttagende eller lytter for at afdække døden, som man tit forbinder med enten horror eller religiøse forestillinger. Men her giver jeg et bud på dødens konkrete side,” siger Jacob Kirkegaard, inden han giver en smagsprøve på, hvordan det lyder at være død.

Det lyder ikke rart til at begynde med. Knoglerne knaser i knusemaskinen i krematoriet, mens det hviner som et tandlægebesøg, når den elektroniske skalpel skærer sig gennem kraniet på obduktionsstuen. Og endnu mere skræmmende er det at høre maddikerne smaske sig igennem et lig, mens fluerne brummer højlydt over deres bytte som bombefly under Anden Verdenskrig. Men dødens lyde kan også blive til skønhed, når Jacob Kirkegaard bruger køleblæseren fra et ligrum til at finde tonerne til et korværk, der opføres af to forskellige kor her i weekenden.

”Man taler jo om, at man ånder ud, når man dør, og luften går af et menneske, mens man indånder livet, når man ånder ind. Men lyden af en køleblæser i et åndeløst rum som et lighus lyder faktisk lidt som en lang udånding. Og det er den tone, jeg bruger som grundtone i mit korværk,” forklarer Jacob Kirkegaard, der har været optaget af og har optaget lyd hele livet.

Som 19-årig begyndte han også at bruge naturens og dagligdagens egne realløyd som erstatninger for musikinstrumenter. Og aftenen før dette lille interview sad han bogstaveligt talt og optog lyden af en international rockstjernes øre.

”Der er lyd i alting, og det fascinerer mig, at lyden ikke stopper, når livet ender. Det synes jeg faktisk, er interessant. For uanset hvad vi gør os af religiøse forestillinger, bliver vi i hvert fald til en slags musik efter døden, ligesom naturen tager imod os på en meget stærk måde, når vi går i forrådnelse. Det virker umiddelbart ulækkert, og stanken forfulgte mig også længe, ligesom det sad på mit udstyr, uanset hvor godt jeg rensede det, efter jeg havde sat en lille mikrofon ind i et åbent fordærvet obduktionslig på en ’body farm’ i Texas. Men det er også smukt, at Jorden omfavner sine døde, og den døde bliver til liv for andre dyr og planter.”

Tror du selv på et andet efterliv end det?

”Jeg tror i hvert fald, at vi indeholder en slags energi, som slippes fri fra kroppen, når vi dør. Min mormor havde også en drøm, to år før hun døde, hvor hun så sig selv oppefra, mens vi stod

omkring hende. Og ved hendes begravelse så jeg en form for farvespil udfolde sig over hullet ned til graven. Og jeg tror på, at det var hendes sidste energi, som nogen måske vil kalde sjæl, der forlod hende for at tage et andet sted hen,” siger han og søger øjekontakt, inden han tilføjer:

”Men jeg ved ikke noget om det. Det eneste, jeg kan se og høre, er, at kroppen forsvinder, når vi dør, ligesom livet forsvinder fra kroppen. Det ene øjeblik er der liv i øjet, det andet øjeblik er der ikke, men det er stadig et øje, når vi dør, ligesom kroppen stadig er en krop, men nu er den bare et hylster. Men det har også lyde, og lyde er jo liv.”

I dag er den proces blevet et tabu, i takt med at troen på opstandelsen er blevet mere unormal, men den unge lydkunstner morer sig over, at Kingo til gengæld hverken var bange for at gøre døden eller opstandeshåbet konkret i salmen ”Som den gyldne sol frembryder”, der her får det sidste ord:

”Du til livet mig skal vække

ved din stor’ oprejsnings kraft.

Lad kun gravens jord mig dække,

orme tære al min saft,

ild og vand opluge mig;

jeg dør i den tro til dig,

at jeg skal til liv opstande

ud af dødens grumme lande.”